

Siunnersuummut oqaaseqaatit

Oqaaseqaatit nalinginnaasut

1. Aallaqqaasiut

Meeqqat illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 11, 22. november 2011-meersoq ulloq 1. marts 2012-imi atuutilerpoq.

1.1 Meeqqat illersuisuanut toqqaanermi maleruagassat

Meeqqat illersuisuata, Meeqqat piginnaatitaaffii pillugit suliniaqatigiiffiup (MIO) aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit misilittagaasa takutinnikuuat, Meeqqat illersuisuata isumagisartagai suliassat, Meeqqat illersuisuanut toqqaanermi maleruagassanit atuuttunit naammaginantumik isiginiarneqartanningsut.

MIO Meeqqat illersuisuannit aqutsivigineqarpoq ullumikkullu sulianik isiginiaasutut suliniaqatigiiffittut ingerlanneqarluni, matumani siunissami ungasinnerusumut pilersaarusiornermi atugassanik ilisimasanik katersilluni kiisalu suliniutinik ineriartortitsillunilu ingerlatitseqqittarluni.

Inatsisitigut pisussaaffiusumik suliassat aamma suliassat anguniagaqarfiusut aamma periusissiornermik pilersaarutit MIO-p isumagisarpai, taakku maannakkut Meeqqat illersuisuata piffissami ukiuni pingasuni toqqarneqarfiani ingerlanneqartarput.

Matuma saniatigut innuttaasut akornanni Meeqqat illersuisuannut aamma MIO-mut tatiginninnerup ilisimanninnerullu alliarortinnissaa piffissamik pisariaqartitsisuummat pingaaruteqanngitsuunngilaq. Innuttaasut, pingaartumik meeqqat, inummut aalajangersimasumut MIO attuumassuteqartissinnaammassuk, matumani suliffeqarfimmut taassumalu kimulluunniit attuumassuteqannginneranut ataqinninnermut nukittorsaataavoq. Aammattaaq kina imminnut sinniisuunersoq aamma piginnaatitaaffitik unioqqutinneqartut ulorianartorsiortinneqartulluunniit misigitillutik sumut saaffiginnissanersut suliffeqarfiup meeqqanut paasinarnersissavaa.

Tamatuma kingunerisaanik Meeqqat illersuisuannik akuttunngitsumik taarsiisarneq pissusissamisoortutut taaneqarsinnaanngilaq.

Meeqqap illersuisuata qasseriarluni toqqagaaqqissinnaanerata killiliivigineqarnera ilisimasanik katersanik aamma attaveqarfinnik annaasaqarneq kingunerisinnaavaa, kiisalu Meeqqap illersuisua ingerlalluortoq misilittagalillu atorfini meeqqanut, paaqqinniffimmut inuiaqatigiinnullu iluaqutaasoq nangeqqissinnaanaviannngilaa.

Taamaattumik uani siunnersuummi siunertarineqarpoq, Meeqqat illersuisuata toqqarneqarfianik ukiunit pingasunit ukiunut sisamanut sivitsuinissaq kiisalu qasseriarluni Meeqqat illersuisuata toqqagaaqqissinnaaneranut killiliussamik peersinissaq.

1.2 Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortanik toqqaaneq

Tamatuma saniatigut misilittakkat takutissimavaat, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat ataatsikkut taarserneqartarnerannut atasumik pissusissamisuumngitsoqartoq.

Taamaattumik uani siunnersuummi siunertarineqarpoq, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat atuuffiat taamaaqataanik ukiunit pingasunit ukiunut sisamanut sivitsorneqassasoq kiisalu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat sinnerseraattumik taarserneqartarnerat atorineqalissasoq, taamaalilluni ilaasortat affaat ukioq allortarlugu taarserneqartassallutik.

2. Siunnersuutip immikkoortui pingaernerit

Meeqqat illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 11, 22. november 2011-meersup § 4, imm. 2-anut, § 4, imm. 3-anut, § 5, imm. 3-anut aamma § 7-imut allannguutinik siunnersuut imaqarpoq.

2.1 Meeqqat illersuisuanut toqqaanermi maleruagassat

2.1.1 Inatsisit atuuttut

Maannakkut toqqaanermi maleruagassat § 4-miittut malitsigisarpaat, Meeqqat illersuisuat ukiuni pingasuni toqqarneqarnera matumalu kingorna ataasiarluni suli ukiuni pingasuni toqqaaqqinneqarsinnaasarpog. Taamaalilluni Meeqqat illersuisuattut kinaluunniit ukiut arfinillit sinnerlugit toqqarneqarsinnaanngilaq.

2.1.2 Aaqqissuussineq siunnersuutaasog

Siunnersuut aqputigalugu toqqaanermut maleruagassat allanngortinneqarput, taamaaliornikkut Meeqqat illersuisuat ukiuni sisamani toqqarneqarsinnaalerpoq matumalu kingorna toqqagaaqqissinnaalluni qasseriarluni toqqagaaqqissinnaaneq killiligaaanani.

Matumani suli aalajangiisuusaaq, Meeqqat illersuisuata nutaamik eqqarsariaaseqarnermik suliniutinillu aallartitsisinnaanermik piginnaassuseqarnera. Piumasaqaatit taakku piumasaqaatit suli ingerlanneqassapput, Meeqqat illersuisuannik toqqaanermut atatillugu pingaartinneqarlutik isiginiarneqartussat, matumani toqqagaaqqinneq imaluunniit Meeqqat illersuisuattut nutaatut toqqarneqarneq apeqqutaatinnagu.

Meeqqat illersuisuannik toqqaaneq atorfirmik inuttassarsiuinerup saqqummiunneqarnerata kingorna pissaaq. Meeqqat illersuisuata toqqagaaqqinnissaq kissaatigisimappagu, qinnuteqartut allat assigalugit Meeqqat illersuisuat qinnuteqassaaq.

2.2 Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortanik toqqaaneq

2.2.1 Inatsisit atuuttut

Maannakkut maleruagassani atuuttuni § 5, imm 3 naapertorlugu, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat toqqarneqartarput ukiuni pingasuni atuuttussatut, Meeqqat illersuisuata toqqagaanerata sivisoqataanik. Ataasiarluni toqqagaaqqittoqarsinnaavoq.

2.2.2 Aaqqissuussineq siunnersuutigineqartoq

Siunnersuutigineqarpoq Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat ukiut sisamakkaarlugit toqqarneqartassasut, taamaalilluni Meeqqat illersuisuata piffissaq toqqagaaffia sivisoqatigissallugu. Ataasiarluni toqqagaaqqittoqarsinnaavoq. Taamaalilluni kinaluunniit ilaasortaq toqqagaasinnaanngilaq ukiunik arfineq-pingasunik sivilisunerusumik.

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni atajuartitsinissaq aamma misilittagaqassuseq ilisimasaqassuserlu eqqarsaatigalugit siunnersuutigineqarpoq, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortanik toqqaasarneq sinnerseraattumik pialissasooq, taamaalilluni Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortanik arfinilinnit, ilaasortaasut pingasut ukiut marlukkaarlugit taarserneqartassallutik.

Matumani siunertaavoq siunnersuisoqatigiinni ilaasortat misilittagallit pigineqartuarnissaat qulakkeerneqassasooq. Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat pingasut nutaat iserpata taamaalilluni ilaasortat pingasut siunnersuisoqatigiinni sivikinnerpaamik ukiuni marlunni misilittagaqareersut ilaasortaariissapput.

Sinnerseraattumik toqqaasarnissaq § 2, imm. 2-miittoq angujumallugu, pisortanut oqartussaasunit aamma oqartussanit aamma meeqqanut paaqqinnittarfinnit namminersortunit inassuteqarnerit kingorna ilaasortat toqqarneqartut, siullermeersumik ukiuni marlunni toqqagaasimasussaanerat pillugu aalajangersakkamik ilanngussisoqarsimavoq.

Inatsisissatut siunnersuutip inatsisinut atuuttumut assersuunneqarnera	
<i>Oqaaseqatigiit atuuttut</i>	<i>Inatsisissatut siunnersuut</i>
	§ 1
	Meeqqat illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 11, 22. november 2011-meersumi tulliuttut allanngortinneqarput:
§ 4 <i>Imm. 2. Meeqqat Illersuisuat piffissami ukiunut pingasunut killissaleriikkamik ivertinneqartassaaq. Ataasiarluni toqqagaaqqittoqarsinnaavoq.</i>	1. § 4, imm. 2 ima oqaasertaqassaaq: ” <i>Imm. 2. Meeqqat Illersuisuat piffissami ukiunut sisamanut toqqarneqartassaaq. Toqqarneqaaqqinneq pisinnaavoq.</i> ”

<p>§ 4 <i>Imm. 3.</i> Meeqqat illersuisuat piffissami ukiut pingasut iluanni Naalakkersuisunit tunuartinneqarsinnaavoq, tamatumunnga pissutaasinnaasoq ataaseq arlallilluunniit kinguliini taaneqartut naammassineqarsimappata:</p> <p>1) Inatsisartut inatsisaat manna malillugu Meeqqat illersuisuata suliassaasa suliarineqarnerat Meeqqat illersuisuannit annertuumik sumiginnarneqarsimappata.</p> <p>2) Meeqqat illersuisuat iliuseqarsimappat Meeqqat illersuisuata Inatsisartut inatsisaannut tunngatillugu suliassaasa Meeqqat illersuisuannit isumannaatsumik suliarineqarnissaannik nalorninartitsilersumik.</p> <p>3) Meeqqat illersuisuat soraartussatut Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit ilaasortaannit tallimanit innersuussutigineqartassaaq aammalu Meeqqat illersuisuata soraarnissaanut Naalakkersuisunit pissutsinik sukumiisumik misissuisoqareerneritigut.</p>	<p>2. § 4, imm. 3 ima oqaasertaqassaaq: ” <i>Imm. 3.</i> Meeqqat illersuisuat piffissami toqqagaaffiup iluani Naalakkersuisunit tunuartinneqarsinnaavoq, tamatumunnga pissutaasinnaasoq ataaseq arlallilluunniit kinguliini taaneqartut naammassineqarsimappata:</p> <p>1) Inatsisartut inatsisaat manna malillugu Meeqqat illersuisuata suliassaasa suliarineqarnerat Meeqqat illersuisuannit annertuumik sumiginnarneqarsimappata.</p> <p>2) Meeqqat illersuisuat iliuseqarsimappat Meeqqat illersuisuata Inatsisartut inatsisaannut tunngatillugu suliassaasa Meeqqat illersuisuannit isumannaatsumik suliarineqarnissaannik nalorninartitsilersumik.</p> <p>3) Meeqqat illersuisuat soraartussatut Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit ilaasortaannit tallimanit innersuussutigineqartassaaq aammalu Meeqqat illersuisuata soraarnissaanut Naalakkersuisunit pissutsinik sukumiisumik misissuisoqareerneritigut.</p>
<p>§ 5 <i>Imm. 3.</i> Ilaasortat piffissami ukiuni pingasuni atuuttussatut toqqarneqassapput. Ilaasortap nutaap toqqarneqarnissaata tungaanut ilaasortaareersut atuutissapput. Ataasiarluni ivertitseqqittoqarsinnaavoq.</p>	<p>3 § 5, imm. 3 ima oqaasertalerneqassaaq: ” <i>Imm. 3.</i> Ilaasortat ukiuni sisamani atuuttussatut toqqarneqassapput, taamaalilluni ilaasortat pingasut ukiut marlukkaarlugit toqqarneqartassallutik. Ilaasortap nutaap toqqarneqarnissaata tungaanut ilaasortaareersut atuutissapput. Ataasiarluni toqqagaqqittoqarsinnaavoq.”</p>
<p>§ 7. Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortaq piffissami ukiut pingasut iluanni Naalakkersuisunit tunuartinneqarsinnaavoq, tamatumunnga pissutaasinnaasoq ataaseq arlallilluunniit kinguliini taaneqartut naammassineqarsimappata:</p>	<p>4. § 7 ima oqaasertalerneqassaaq: “ § 7. Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortaq piffissami toqqagaaffiup iluani Naalakkersuisunit tunuartinneqarsinnaavoq, tamatumunnga pissutaasinnaasoq ataaseq arlallilluunniit kinguliini taaneqartut naammassineqarsimappata:</p>

<p>1) Inatsisartut inatsisaat manna malillugu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortap suliassani annertuumik sumiginnarsimappagit.</p> <p>2) Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortaq iliuuseqarsimappat ilaasortap Inatsisartut inatsisaannut tunngatillugu suliassaminik isumannaatsumik suliarinnissinnaaneramik nalorninartitsilersumik.</p> <p>3) Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortaq soraartussatut Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit ilaasortaannit arfinilinnit innersuussutigineqartassaaq aammalu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortap soraarnissaanut Naalakkersuisunit pissutsinik sukumiisumik misissuisoqareerneritigut.</p>	<p>1) Inatsisartut inatsisaat manna malillugu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortap suliassani annertuumik sumiginnarsimappagit.</p> <p>2) Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortaq iliuuseqarsimappat ilaasortap Inatsisartut inatsisaannut tunngatillugu suliassaminik isumannaatsumik suliarinnissinnaaneramik nalorninartitsilersumik.</p> <p>3) Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortaq soraartussatut Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit ilaasortaannit arfinilinnit innersuussutigineqartassaaq aammalu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortap soraarnissaanut Naalakkersuisunit pissutsinik sukumiisumik misissuisoqareerneritigut.”</p>
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>Inatsisartut inatsisaat ulloq 1. januaari 2020-mi atuutilissaaq. Meeqqat illersuisuata toqqagaaneranut imaluunniit toqqagaaqqinneranut aammalu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortamik toqqaanermut imaluunniit toqqagaaqqinnerannut § 1, nr. 1 aamma 3, Inatsisartut inatsisaata atuutilerfiata kingorna atuuttuulissaaq, taamaattorli tak. imm. 2.</p> <p><i>Imm. 2.</i> Meeqqat illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 6, imm. 2 malillugu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortamik toqqaaneq siullermeersumik pissaaq, Inatsisartut inatsisaata atuutilernerata kingorna, toqqagaaneq taamaallaat ukiuni marlunni atuuffiusussaaq.</p>

3. Pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisinnaasat

Siunnersuut pisortanut aningaasatigut allaffissornikkulluunniit kinguneqassanngilaq.

4. Inuussutissarsiorfimmud aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisinnaasat

Siunnersuut inuussutissarsiortunut aningaasatigut allaffissornikkulluunniit kinguneqassanngilaq.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut innuttaasullu peqqissusaannut kinguneri

Siunnersuut avatangiisinut, pinngortitamut imaluunniit inuttasut peqqissusaannut kinguneqassanngilaq.

6. Innuttaasunut kinguneri

Meeqqat illersuisuanik piffissamik toqqagaaffiusumik allanngineq innuttaasunut iluaqutaassaaq, matumani ingammik meeqqanut.

Meeqqat illersuisuannik toqqaasarnermi allannginerup periarfissaq atajuartitsinissaq patajaatsoq piulissaaq. Tamatuma Meeqqat illersuisuat nukittortissavaa, MIO-lu suliniutinik sivilisnerusumik atuuttussanik aallartitsinissaminik periarfissaqalissalluni, kiisalu ukiumi arlalinni malinnaaffigisinnaassallugit. Tamanna meeqqat innuttaasullu allat iluaqutigissavaat.

Tamatuma saniatigut allanngineq innuttaasunut inuk aalajangersimasooq ataaseq aqqutigalugu MIO-p kinaassusersinissaa matuma ajornannginnerulersissavaa, matumani ingammik meeqqanut, taamatuttaaq meeqqat kina sinniisorinerlugu paasilluarsinnaanerulissavaat, sumullu saaffiginnissanerlutik misigigunik pisinnaatitaaffitik innarlerneqartut siorasaarneqartulluunniit.

7. Kingunerisinnaasat pingaarutillit allat

Siunnersuut pingaarutilinnut allanut kinguneqartitsissanngilaq.

8. Tusarniaaneq

Siunnersuut piffissami 26. marts 2019-mit 30. april 2019-mut tusarniaanermut Naalakkersuisut nittartagaanni tamanut saqqummiunneqarnikuuvoq uani www.naalakkersuisut.gl.

Siunnersuut piffissami 26. marts 2019-mit 30. april 2019-mut tulliuttutut tusarniaaffittut suleqatigisani tusarniutigineqarnikuuvoq:

Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia, Pinngortitamut Avantangiisinullu Naalakkersuisoqarfik, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik, Ineqarnermut Attaveqatigiinnermullu Naalakkersuisoqarfik, Nunanut Allanut Naalakkersuisoqarfik, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinnermullu Naalakkersuisoqarfik, Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik, Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalakkersuisoqarfik, Inuussutissarsiornermut Nukissiuuteqarnermut Ilisimatusarnermullu

Naalakkersuisoqarfik, Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Nunanullu Allanut Naalakkersuisoqarfik, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, Qeqqata Kommunia, Avannaata Kommunia, Kommune Qeqertalik, Atuisartoqarnermut Unammilleqatigiinnermullu Aqutsisoqarfik, Inuit pisinnaatitaaffiit Kalaallit Nunaata Siunnersuisoqatigiivi, Institut for Menneskerettigheder, Meeqqat illersuisuat MIO, Peqatigiiffik Kalaallit Meerartaat, MIBB (Meeqqat Inuunerissut), Sorlak (Kalaallit Nunaanni meeqqat inuusuttullu siunnersuisoqatigiiffiat), NanuBørn, Inuit innarluutillit illersuisoqarfiat Tilioq, Sulisitsisut, SIK (Suliatigut peqatigiiffiit Kattuffiat), IMAK (Ilinniartitsisut Meeqqat Atuarfianeersut Kattuffiat), NIISIP (Kalaallit Nunaanni inunnik siunnersortitut ilinniagallit peqatigiiffiat)

Uku inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaateqarput:

Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik, Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik, Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Nunanullu Allanut Naalakkersuisoqarfik, Kommune Kujalleq, Avannaata Kommunia, Qeqqata Kommunia, Institut for Menneskerettigheder, Meeqqat illersuisuat MIO, Inuit innarluutillit illersuisoqarfiat Tilioq, Sulisitsisut, SIK (Suliatigut peqatigiiffiit Kattuffiat) aamma IMAK (Ilinniartitsisut Meeqqat Atuarfianeersut Kattuffiat)

Uku oqaaseqaateqarsimanngillat:

Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik, Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik, Aatsitassanut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilageeqarnermut Nunanullu Allanut Naalakkersuisoqarfik, Avannaata Kommunia aamma Institut for Menneskerettigheder

Tusarniaanermut akissutit, teknikkikkut aamma oqaatsitigut kukkunernut tunngasut pillugit oqaaseqaatitallit allamik oqaaseqarfiginagit siunnersuummi aaqqinneqarsimapput.

Tusarniaanermut akissutit siunnersuutip imarisai pillugit oqaaseqaatitallit oqaasertai allanngortinnagit ilanngunneqarsimapput, naalakkersuisoqarfiullu akissutai uingasunik oqaasertalerneqarsimallutik.

1. SIK

Meeqqat Illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit inatsisip allanngortinnissaanut siunnersuutip tusarniaassutigineqarneranut akissut

SIK Meeqqat Illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinnissaanut siunnersuutip tusarniaassutigineqarneranut akissuteqarnissaminik periarfissinneqarnerminut qujavoq.

SIK isumaqarpoq Meeqqat Illersuisuata maannamut suliaa inuiaqatigiinnut assut pingaaruteqartoq aammalu suliap taassuma siuarsarnissaanut tapersorsorneqarnissaanullu suliniutit tapersorsinnaallugit. Taamaammat Meeqqat Illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinnissaanut siunnersuutigineqartoq SIK-mit tapersorsorneqarsinnaavoq, ilaatigut Meeqqat Illersuisuata piffissaq atuuffia ukiunit 3-nit ukiunut 4-nut sivitsorneqarnissaa tamatuma kingunerissammagu, kiisalu Meeqqat Illersuisuat qasseriarluni toqqaqqinneqarsinnaaneranut killiliisoqarnani.

SIK siunnersuummut allanik oqaaseqaatissaqanngilaq.

Akissut: Tusarniaaffigineqartut siunnersuummut tapersorsuimmata oqaaseqaatissaqanngillat.

2. Inuit innarluutillit illersuisoqarfiat Tilioq
Meeqqat illersuisuat aamma Meeqqat Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisaata nr. xx, xx xxx 2019-imeersup allanngortinneqarnissaa pillugu siunnersuutip tusarniaassutigineqarneranut Tilioq – Inuit innarluutillit illersuisoqarfiata akissutaa.

Meeqqat illersuisuat aamma Meeqqat Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisaata nr. xx, xx xxx 2019-imeersup allanngortinneqarnissaa pillugu siunnersuummut Inuit innarluutillit illersuisoqarfiat oqaaseqaateqaqqullugu Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalackersuisoqarfiup qinnuigisimavaa.

Naalackersuisoqarfiup missingiutaa tunngavigalugu, Inuit innarluutillit illersuisoqarfiat imaattunik oqaaseqaateqarpoq: Inuit Innarluutillit illersuisuattut, suliassat inatsisillu tunngavigineqartut Meeqqat illersuisuanut assingusorujussuummata, Meeqqat illersuisuat pillugu allannguutissatut siunnersuutip ilarujussua tamakkiisumik tapersorsinnaavara.

Aammattaaq ukiunik 3-nik killissaleriikkamik atorfininneq Inuit Innarluutillit illersuisuattut unammillernartorujussuuartut isigaara. Piffissami taama sivikitsigisumi piffissaq ungasinnerusoq isigalugu tutsuiginartumillu pilersaarusionerq ajornakusoortorujussuuvoq. Tamatuma saniatigut uannut Kalaallit Nunaanni Inuit Innarluutillit illersuisuattut siullertut uparuarusupparattaaq, suliffeqarfimmik nutaarlunnarmik piorsaaniarneq immikkut ittumik qasunartumik sakkortusimaqimmat, aamma nammineerluni allaffissornikkut suliassat annertungaatsiartut siulersussallugit, soorlu atorfiit inuttassarsiukkat sularineri, sulisussarsionerit, kiisalu suliassarpasuit iluarsisassat, soorlu iserterneq, allaffimmi atortussanik pisiniarneq, pedelip suliassai, IT-mik suliassat, eqqiaaneq, HR-imi suliassat minnerunngitsumillu inatsisitigut pisussaaffiusut saniatigut aningaasaqarnermut tunngasunik suliaqarneq. Taamaattumik ulapinnarnerusimavoq, pissutigalugu ukiuni 3-ni suliassaq ukiut 2-t qaangilaarlugit anguneqartussaasimammat.

Piffissap toqqarneqarfiup ukiunit 3-nit ukiunut 4-nut sivitsorneqarnera, piffissami killiligaanngitsumi toqqaneqaqqissinnaanermut periarfissalik, meeqqanut- inunnullu innarluutilinnut suliaasaqarfinni illersuisumut isumannaatsumik, piffissarlu ungasinnerusoq isigalugu angusassat pitsaasut angunissaannut pitsaanerpaanik periarfissiisaaq.

Tassami illersuisunik taarseraaneeq akulikitsumik pisassappat, pisariaqanngitsumik paatsiveerussimaarnermik pilersitsinissaa suli annerusumik aarlerigineqarsinnaavoq. Illersuisup suliaasaqarfinni isumagisassaasa iluani pissutsit qanorlu issutsit assigiinngitsorpassuarnik taamatut aamma sulinerup ilaanut pisariaqartumut pingaarutilimmullu attaveqarfiit piorsarnissaanut ukiup affaanit ukiumut ilivitsumut misissuineranut atorneqartarpoq.

Akuttunngitsumik illersuisunik taarsiineq annertuumik ilisimasanik annaasaqartitsisaaq, atuisunut, inunnullu attaveqarfinnut, ilisimasalinnut suliamillu ilinniarsimasunut, politikerinut allanullu atorfirmut taamaattumut pisariaqartumik tatiginninnissamik pisariaqartinneqartumik tigumminniinnarnissaaq aamma ajornakusuusaaq.

Meeqqat inuillu innarluutillit illersuisuisa inatsisigut tunngavigisaat assigiisuteqartorujussuupput, suliassanillu pingaarutilinnik amerlasoorpassuarnik imaqarlutik. Matumani ilisimasanik katersineq, ineriartortitsineq ingerlatitseqqinnerlu. Taassuma ilaata suliassartai inatsisitigut pisussaaffiusut siviisoorujussuusinnaapput, suliamillu ingerlatsinermi isumalluutiniq atuineq ilungersunarsinnaalluni. Taamaattumik piffissap ingerlanerata akornani misissuinissamik piunasaqartoq taarserneqarpat misissuineq ukiorpasuarni ingerlasimasooq kissaatigineqartutut sunniuteqanngitsuussasooq aarlerigineqarsinnaavoq.

Toqqaanermi suliamik ingerlatsineq

Naalagaaffiit Peqatigiit Parisimi tunngavissiaat malillugit illersuisunik atorfinitsitsinermi toqqaanermi suliamik ingerlatsinermi soraartitsinermilu Naalagaaffiit Peqatigiit Parisimi tunngavissiaasa malinneqarnissaat inuit innarluutillit illersuisuata orniginartippaa, taamaalillunilu Naalagaaffiit Peqatigiit malitassatut aalajangersagai malillugit illersuisooq suli nammineernerulersissavaa. Taamaattumik toqqaanermi suliamik ingerlatsinermi siunnersuisooqatigiit kattuffiillu naapertorlugit suliarineqartariaqarpoq.

Taamaattorli isumaqarpugut inuttassarsiulluni allagarseereernerup kingorna qinnuteqaatip suliarinerata ingerlannera naleqqunnerusoq, illersuisullu naleqqunnerpaap pissarsiarinissaanut ersarinnerpaajusoq. Suli illersuisup suliniarluartuunissaanik nutaamillu eqqarsarluartuunissaanik piunasaqaat pitsaavallaartutut isigaara. Tassami illersuisooq misilittagaqartoq illersuisutulli nutaatut misilittagaqanngitsutulli nutaamik eqqarsarsinnassuseqarsinnaavoq.

Meeqqat pillugit Siunnersuisooqatigiit

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut ilaasortanik toqqaasarneq eqqarsaatigalugu, taassuma ilaatut meeqqat illersuisuat assigalugu toqqaasarneq ukiut sisamakkaartariaqarai isumaqarpunga. Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnut ilasortat tamakkiisumik kiffaangissuseqarnerat aamma qulakkeerseqassaaq, taamaalilluni ilaasorta q kinaluunniit politikimut ilaaneq allatulluunniit tunngaveqarluni toqqarneqassanani.

Inuit innarluutillit illersuisoqarfiat naak ukiup aappaata qeqqa missiliuinnarlugu ingerlareersimagaluartoq, isumaqarpunga, piffissami matumani MIO-p misilittagarilersimasai Tiliumi misilittakkatsinnut qanoq issutsimikkut assingusut, taamaattumillu siunnersuut taperserparput.

Akissut: Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput.

Meeqqat illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 11, 22. november 2011-meersumi meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit suliffeqarfiup politikimut attuumassuteqannginnera § 3-mi nassuiarneqarpoq.

Meeqqat illersuisuata imaluunniit Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortaasa kiffaangissuseqarnerat siunnersuutip allanngortinnaviangilaa.

Meeqqat Pisinnaatitaaffiit Sullissivik (MIO) Namminersorlutik Oqartussat ataanni sulii suliffeqarfiussaaq politikimut attuumassuteqanngitsoq.

Politikimut attuumassuteqannginneq pillugu Parisimi tunngaviusut aalajangersakkat naapertorlugit, sulii Meeqqanut illersuisumik aamma Meeqqat pillugit Siunnersoqatigiinni ilaasortanik toqqaasoqartassasoq oqaaseqaatit nalinginnaasut erseqqissarsimavaat.

3. Qeqqata Kommunia

“Meeqqat illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnissaanik Inatsisartut inatsisaat nr. xx,xx xxx 2019-imeersoq pillugu siunnersuut”-mut Qeqqata Kommuniata tusarniaanermut akissutissaatut siunnersuut

Meeqqat illersuisuanik toqqaasernerup ukiunit pingasuniit ukiunut sisamanut allannguut, kiisalu qasseriarluni Meeqqat illersuisuanik toqqaqqissinnaanerata killilivigineqarnera peerneqarnissaanut Qeqqata Kommuniata isumaqatigivaa.

Taamaattorli peqqutigineqartoq, ima nipeqartoq: “Meeqqat illersuisuata qasseriarluni toqqaqaaqqissinnaanerata killilerneqarnera ima kinguneqarsinnaavoq, Meeqqat illersuisuat ingerlalluortoq allamik suliamik tiguisissamik piukkunnaateqannginnerusumik taarserneqarsinnaasoq...” Siunnersuutigivarput nassuiarneqarnera ima allanngortinneqassasoq, "Meeqqat illersuisuata qasseriarluni toqqaqaaqqissinnaanerani killilivigineqarnera peerneqarpat, Meeqqat illersuisuata ingerlalluortup misilittagaqarluartullu suliaasaqarfimmini

ingerlaannarnissaata malitsigisinnaagaa.”

Akissut: Ilaatigut ilanngunneqarpoq.

Oqaasertaliorneq ima allanngortinneqarpoq:

“Meeqqap illersuisuata qasseriarluni toqqagaaqqissinnaanerata killiliivigineqarnera ilisimasani katersanik aamma attaveqarfinnik annaasaqarneq kingunerisinnaavaa, kiisalu Meeqqap illersuisua ingerlalluartoq misilittagalillu atorfini meeqqanut, paaqqinniffimmut inuiaqatigiinnullu iluaqutaasoq ingerlateqqissinnaanavianngilaa.”

“Eqqumiigivarput 2. §4, imm.3, kiisalu 4.§7 pisariaqarmat, tassa pissutsit eqqaaneqartut atorfinitsitaanermi pissutsini tamani atuummata.”

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Meeqqat illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisaanni maannakkut atuuttumi aaqqiissuteqarneq akuerineqareersimavoq.

Allannguinerne “piffissami ukiuni 3-ni” “piffissami toqqaaviusumi”-mut allanngortinneqarnera taamaallaat pineqarpoq.

“Qeqqata Kommuniata aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat atuuffiat taamaaqataanik sivitsorneqassasoq ukiunit 3-nit ukiunut 4-nut allannguneq isumaqatigaa, kiisalu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat sinnerseraattumik taarserneqartarnerat atorneqalissasoq, taamaalilluni ilaasortat affaat ukiut marlukkaarlugit taarsertalissapput.

3-mi §5 imm. 3-mi oqaaseqatigiit kingullernut tunngatillugu, ataasiarluni toqqagaaqqittoqarsinnaaneq pillugu, isumaqarpugut ataasiarluni peerneqartariaqartoq, taamatullu 1-imi §4, imm. 2-mi oqaaseqatigiinni assinganik Toqqagaaqqittoqarsinnaavoq atorlugu.”

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Siunnersuut Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat qasseriarlutik toqqaaqqinneqarsinnaanerannik allanngortitsinissamik siunertaqanngilaq.

4. Meeqqat illersuisuat MIO

“Meeqqat Illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. Xxx 2019-imeersoq” pillugu Meeqqat Illersuisuata tusarniaanermut akissutaa

Meeqqat Illersuisuata 26. marts 2019 ”Meeqqat Illersuisuat aamma Meeqqa pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnera pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. Xxx 2019-imeersoq” pillugu tusarniaammik tigusaqarpoq. Meeqqat Illersuisuata tusarniaanermut oqaaseqarnissamut periarfissinneqarnini qujassutigaa.

Meeqqat inuusuttullu isiginnittaasiannit FN-ip Meeqqat Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissutaat, pingaartumik FN-imi artikeli 3 aallaavigalugu, Meeqqat Illersuisuata tusarniaaneq nalilerpaa:

Meeqqat pillugit sulissuteqarnerni tamani, taakku inunnik isumagin ninnerup, eqqartuussiveqarnerup, pisortatut ingerlatsinerup imaluun niit inatsisiliornerup iluani pisortanit namminersortunilluunniit inger lassaeneri apeqqutaatinnagit, meeqqamut pitsaanerususaaq salli utinneqartassaaq.

Oqaaseqaatit nalinginnaasut

Siunnersuut oqaaseqaatillu Meeqqat Illersuisuata Aviâja Egede Lyngep, MIO-p aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit maanna Meeqqat Illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit inatsisip atuuttup misilittagaqarfigisaanut naapertuupput.

Taamaattumik Meeqqat Illersuisuata siunnersuut tapersersorpaa, taamaallaat ataatsimik oqaaseqaatissaqarluni, inatsisissatut siunnersuummut ilanngunneqartussatut kissaatigalugu.

Paris-Princip-it ersarissumik taaneqanngillat

Meeqqat Illersuisuata piffissami toqqagaaffimmini akuttunngitsumik misigisarpaa sullissiviup politikikkut attuumassuteqannginnera pillugu atorfilittat aamma politikikkut nalornisoqartarnera.

Taamaattumik Meeqqat Illersuisuata innersuussutigaa, inatsisissatut siunnersuummi Paris-Princip-it

ersarissumik erseqqissarneqassasut (kiisalu tamatuma kingorna Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinnik pilersitsineq pillugu nalunaarummi aalajangersakkami).

Meeqqat Illersuisuat ”Meeqqat inuusuttullu pillugit suliassaqarfimmi siunnersuisarnek pillugu nassuiaat 2010”-mut innersuussivoq:

” 1993-imi FN-ip nunani suliffeqarfinnut tunngavinnik arlalinnik suliaraqpoq, tassani inuit pisinnaatitaaffii siuarsarniarlugit illersorniarlugillu; Paris-principper-nik taaneqartartut. Tunngaviusumik tunngavinni oqaatigineqarpoq, nuna tamakkerlugu inuit pisinnaatitaaffiinik sullissivik sunniuteqarluartoq naligiimmik pisussaataaffimmik, ilisimasaqarnermik attuumassuteqannginnermillu tunngaveqassaaq. Sullissivittaaq nammineq kinaassuseqassaaq kiisalu aningaasaqarnikkut aaqqissuussaankullu naammaginatsumik

qularnaveeqquteqarluni. Paris-princip-it aallaavigalugit FN-ip Meeqqat pillugit Ataatsimiititaliarsuata 2002-mi nuna tamakkerlugu inuit pisinnaatitaaffinik sullissiviit politikikkut attuumassuteqanngitsut malittarisassaannik suliaqarpoq, meeqqat pisinnaatitaaffii siuarsarniarlugit illersorniarlugillu. Malittarisassat nalinginnaasumik malunnaateqarput, nunanilu tamani, nunap angissusaa aqqissuussaaneralu apeqqutaatinnagit atulersinneqarsinnaallutik” (Meeqqat inuusuttullu pillugit suliaqarfimmi siunnersuisarneq pillugu nassuiaat 2010).

Tamatuma saniatigut Meeqqat Illersuisuat allanik oqaaseqaatissaqanngilaq.”

Akissut: Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput.

Meeqqat illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 11, 22. november 2011-meersumi meeqqat pisinnaatitaaffii pillugit suliffeqarfiup politikkimut attuumassuteqannginnera § 3-mi nassuiarneqarpoq.

Meeqqat illersuisuata imaluunniit Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortaasa kiffaangissuseqarnerat siunnersuutip allangortinnaviangilaa.

Meeqqat Pisinnaatitaaffiitut Sullissivik (MIO) Namminersorlutik Oqartussat ataanni suli suliffeqarfiussaaq politikkimut attuumassuteqanngitsoq.

Politikkimut attuumassuteqannginneq pillugu Naalagaaffiit Peqatigiit Parisimi tunngavissiaanni aalajangersakkat naapertorlugit suli Meeqqanut illersuisumik aamma Meeqqat pillugit Siunnersoqatigiinni ilaasortanik toqqaasoqartassasoq oqaaseqaatinit nalinginnaasunit erseqqissarneqarsimavoq.

5. Kommune Kujalleq

Meeqqat illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisaata allangortinneqarnissaannik Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx xxx 2019-imeersoq pillugu siunnersuummik tusarniaaneq

Kommune Kujalliup inatsisissatut siunnersuut nassuiaatitalik misissorsimavaa meeqqallu illersuisuata aamma meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiinni ilaasortat atuuffigisartagaasa allangortinneqarnissaannik siunnersuuteqarneq eqqarsarnartoqartinnagu.

Meeqqat pillugit siunnersuisoqatigiinni ilaasortat piffissat nikinneranni taarsertarnerisigut siunnersuisoqatigiit sulinerminni patajaatsumik ingerlatsinissaasa qulakkeerneqarnissaat siunertamut naapertuuttoq kommune isumaqarpoq.

Kommunimiilli maluginiarneqarpoq inatsisissatut siunnersuummi meeqqat illersuisuata atuuffiata sivitsorneqarsinnaaneranut aamma arlaleriarluni toqqaqqinneqarsinnaaneranut tunngassuteqartumut § 1, nr. 1-imut nassuiaatini ilaatigut ima allassimasoqartoq:

“Meeqqat illersuisuannik toqqaanermi toqqaqqinnermilu, toqqaasup nutaamik eqqarsarsinnaaneq suliniutinillu aallartitsisinnaaneq piginnaasaqarfiginissai pingaaruteqarpoq.”

Meeqqat illersuisussaannik toqqaasarneq pillugu inatsimmi aalajangersakkamut atuuttumut nassuiaatini allassimavoq:

”Piffissarititap tamarmiusup ukiut arfinillit sinnissanngilai. Nutaamik eqqarsarsinnaassuseqarnissaq suliniuteqartarnissarluk Meeqqat illersuisuata pingaarnertut piginnaasaqarfigisussaammagit tassunga tunngaviuvoq”

Taamaammatt eqqarsaasersuutit suut atuuffiup allanngortinneqarnissaanik arlaleriarlunilu toqqaqqinneqartarsinnaanermik siunnersuuteqarnermut tunngaviusimasut sivilisunerpaamik ukiuni arfinilinni atuuttarnissamut inatsimmi atuuttumi tunngavilersuutinut akerliunnginersut nassuiaatini itisilerneqarnissaat eqqarsaatigineqartariaqartoq kommune isumaqarpoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Allannguinermit tunngavilersuut siunnersuutip nalinginnaasumik oqaaseqaatitaanni itisilerneqareerpoq. Immikkoortumi 2.1.2-mi piffissami sivilisunerpaamik ukiuni arfinilinni toqqaagaasinnaaneq pillugu isummersortoqarpoq, Inatsisartut inatsisaanni maannakkut atuuttumi tunngavilersorneqarluni.

Aamma kommunimit maluginiaqquneqarpoq apeqqut ataaseq inatsimmi maanna atuuttumi pineqartoq aamma inatsisissatut siunnersuummut matumunnga nassuiaatini uteqqinneqarsimasoq:

Tassani pineqarput meeqqat illersuisuata atorfeqarnerani atugassarititaasut, tassa inatsimmut atuuttumut nassuiaatini aamma inatsisissatut siunnersuummut nassuiaatini allassimavoq meeqqat illersuisuat ukiuni aalajangersimasumik amerlassusileriikkani atorfeqartinneqassasoq, tamatumunngali peqatigitillugu meeqqat illersuisuat aalajangersimasumik ilinniagaqarsimanissaanik piunasaqaateqartoqanngilaq

Tassa kommunimit maluginiarneqarpoq pisortanut isumaqatigiissutit malillugit atorfinitsinneqarsimasunut ukiuni aalajangersimasumik amerlassusileriikkani atorfeqartitsisarneq taamaallaat DJØF-it pisortanut isumaqatigiissutaanni aamma AC-t pisortanut isumaqatigiissutaanni takuneqarsinnaasoq, akerlianik atorfillit immikkut ilinniagaqarsimanissamik piunasaqaatitaqanngitsumik atorfinitsinneqarsimasut ukiuni aalajangersimasumik amerlassusileriikkani atorfeqarsinnaasut taamaallaat ASG-mi isumaqatigiissummi allassimasoqarpoq

Tassa pisortanut isumaqatigiissutit malillugit atorfinitsinneqarsimasunut ukiuni aalajangersimasumik amerlassusileriikkani atorfeqartitsisarneq taamaallaat DJØF-it pisortanut isumaqatigiissutaanni aamma AC-t pisortanut isumaqatigiissutaanni takuneqarsinnaasoq, akerlianik Kalaallit Nunaanni Ilinniagartuut Kattuffianni isumaqatigiissut malillugu tjenestemanditut suliaasaqarfimmi taamaallaat ukiuni aalajangersimasuni atorfinitsitsisoqarsinnaasoq, tassani immikkut iliniarsimanissamik piumasaaqatitaqarani, kommunip taamaammat maluginiarpa.

Akissut: Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput.

Meeqqanut illersuisup piffissap atuuffiata ukiunit 3-nit ukiunut 4-nut sivitsorneqarnissaa taamaallaat Meeqqanut illersuisumut tunngatillugu siunnersuutip aalajangersagaasa siunertarai, kiisalu qasseriarluni Meeqqat illersuisuata toqqagaaqqissinnaaneranut killiliussamik peersinissaq.

Meeqqanut illersuisup toqqarneqarneranut atorfinitsinneqarneranullu atugassarititat allat siunnersuutip allanngortinngilai.

Oqaaseqaatilli nalinginnaasut ima erseqqissaapput, Namminersorlutik Oqartussani atorfinitsitsisarnermut aalajangersakkat atuuttut naapertorlugit sulii Meeqqanut illersuisoq akissarsiaqartinneqartassasoq.

6. IMAK (Ilinniartitsisut Meeqqat Atuarfianeersut Kattuffiat)

Meeqqat illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarnissaanik Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx.xxx 2019-imeersoq pillugu siunnersuummik tusarniaaneq

IMAK-imi siulersuisut kingullermik ataatsimiikkamik Meeqqat illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuut oqaluuserivaat.

Siulersuisut siunnersuummut imaattunik oqaaseqaateqarput:

2.1 Meeqqat illersuisussaannik toqqaanissamut malittarisassat

2.1.2

Meeqqat illersuisuata ukiuni sisamani atuuttussatut toqqarneqartarnissaa aamma amerlanerpaamik marloriarluni toqqarneqartarnissaa siunnersuummilu siunnerfigineqartutut killiliisoqartannginnissaa Siulersuisunit isumaqatigineqarpoq. Atuuffinni marlunni sivisunerpaamik atorfeqartitsisoqartassasoq IMAK-imi siulersuisut isumaqarput, tassa Meeqqat illersuisussaannik eqqarsarsinnaassuseqartumik atuuffinnilu marluusuni suliniuteqarsinnaasumik nutaamik toqqaasoqarsinnaanngorlugu.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Meeqqanut illersuisoq nutaaliornissamut namminerlu suliniutinik aallartitsisinnaanissamut piginnaasaqassasoq suli aalajangiisuusoq oqaaseqaatini nalinginnaasuni atuarneqarsinnaavoq. Piumasagaatit taakku Meeqqat illersuisussaannik toqqaanermut atatillugu suli tunngaviusutut pingaartinneqassapput, tassa Meeqqat illersuisuata toqqaqqinneqarnera Meeqqalluunniit illersuisussaannik nutaamik toqqaaneq pineqaraluarpalluunniit.

2.2 Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortassanik toqqaaneq

2.2.2.

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat ingerlaavartumik toqqaarneqartarnissaannut aaqqiissutissatut siunnersuut IMAK-imi siulersuisunit isumaqatigineqarpoq, tassa Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortanit arfiniliusunit pingasut ukiut marlukkuutaarlugit taarserneqartartussanngorlugit siunnersuut isumaqatigineqarpoq. Taamaalilluni ilisimasat annaaneqartassanngillat.

Akissut: Oqaaseqaatit tusaatissatut tiguneqarput.

7. Sulisitsisut

Meeqqat Illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit inatsisip allanngortinnissaanut siunnersuutip tusarniaassutigineqarneranut akissut.

Naalackersuisoqarfiup ukioq manna allagaa 26. martsimeersoq innersuussutigalugu inatsisissatut siunnersuummut qulaani taaneqartumut Grønlands Erhvervsip (GE) oqaaseqaatai matumuuna nassiunneqarput.

Siunnersuummi oqaatigineqartutut Meeqqat illersuisuata aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit ataavartumik atuunnissaasa pitsanngorsaaffigineqarnissaat GE-mit tamakkiisumik isumaqatigineqarpoq.

Kalaallit Nunaanni meeqqat atugaasa pitsanngorsaaffigineqarnissaat pingaaruteqarluinnarpoq - soorunalimi - pingaartumik meeqqat pillugit. Meeqqat atugaannik pitsanngorsaaneq kinguneqarluarpat piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu tamanna aamma inuussutissarsiornermut iluaqutaassaaq.

Siunnersuummi § 4, imm. 3-mut aamma § 7, nr. 3-mut tunngatillugit oqaatigineqassaaq siunnersuutit taakku aqutigalugit Naalackersuisut **periarfissinneqartut** Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat tallimat arfinillilluunniit Meeqqat illersuisuannik aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortamik ataatsimik soraarsitsinissamik inassuteqaataannut akerliunissamut.

Tassa pissutsit aalajangersimasut tunngavissiissapput Meeqqat illersuisuata aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortap soraarsinneqarnissaanut.

Tamanna amerlanerussuteqartut Meeqqat illersuisuannik/ Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortamik "suleqateqarniarnermik ajornartorsiuteqarneq" tunngavigalugu inassuteqarnerattut isigineqassaaq.

Tamanna siunnersuummi erseqqissaaffigineqartariaqarpoq.

Akissut: Ilanngunneqanngilaq.

Meeqqat illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisaanni maannakkut atuuttumi aaqqiissuteqarneq akuerineqareersimavoq.

Allannguinerni "piffissami ukiuni 3-ni" "piffissami toqqaaviusumi"-mut allanngortinneqarnera taamaallaat pineqarpoq.

Ukiuni marlunni atuuttussatut siullertut toqqagaasarnermi "ikaarsaariarnermi" aaqqiissuussamut tunngatillugu oqaatigineqassaaq ilaasortat aallaqqaammut "taamaallaat" ukiuni marlunni atuuttussatut toqqagaasimasut marloriarlutik toqqaqqinneqarsinnaanerisa qulaajaaffigineqarnissaat pisariaqartinneqarsorinarpoq.

Tamanna immikkut oqaatigineqarpoq Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat ukiuni sisamani atuuttussatut toqqagaasarnerat ataasiarlutillu toqqagaaqqinneqarsinnaanerit pissutigalugu, tassa ilaasortat sivisunerpaamik ukiuni arfineq pingasuni ilaasortaasinnaapput. Tassa ilaasortat pingasut siullermik ukiuni marlunni atuuttussatut toqqagaasimasut katillugit "taamaallaat" ukiuni arfinilinni ilaasortaasinnaapput imaluunniit marloriarlutik toqqagaaqqissinnaapput.

Inatsimmi eqquutinngitsoq eqqarsaatigineqarsimarpasinngitsutut GE-mit isigineqarpoq.

Akissut: Ilaatigut ilanngunneqarpoq.

Ilaasortat toqqagaaqqissinnaanngillat.

Siunnersuummut § 1, imm. 3-mut oqaaseqaatit maannakkut erseqqissarneqarsimapput, ilaasortat piffissani marlunni ilaasortaasinnaanngorlutik.

Aammattaaq siunnersuutip § 2, imm. 2-ani oqaaseqaataanni erseqqissarneqarpoq, piffissami ikaarsaariarfimmi ilaasorta qkiunut marlunnut toqqarneqarpat, tamatumalu kingorna toqqarneqaaqqilluni katillugit ukiut arfinillit atuuffigissagai.

Siunnersuummut aalajangersakkanut ataasiakkaanut oqaaseqaatit*§ 1-imut*

Nr. 1-imut

(§ 4, imm. 2)

Meeqqat illersuisuat Naalackersuisunit tamakkiisumik sulisussatut toqqarneqartarpoq, atorfik pillugu inuttassarsiornerup kingorna.

Namminersorlutik Oqartussat atorfinitsitsisarnermut aalajangersagaat atuuttut aamma ukiuni aalajangersimasuni piumasaqaataasut malillugit Meeqqat illersuisuat akissaasersorneqartarpoq.

Meeqqat Illersuisuat piffissami ukiunut sisamanut toqqarneqartarpoq. Aalajangersagaq qasseriarluni toqqagaaqqissinnaanermik killiliisumik ilaqanngilaq.

Meeqqat illersuisuannik nutaamik toqqaasarneq assigalugu toqqaqqinneq pissaaq. Meeqqat illersuisuata toqqagaaqqinnissaq kissaatigisimappagu, qinnuteqartut allat assigalugit Meeqqat illersuisuat atorfimmuq qinnuteqassaaq.

Meeqqat illersuisuannik toqqaanermi toqqaqqinnermilu pingaaruteqarpoq, toqqagaasup nutaamik eqqarsassuseqarsinnaaneq suliniutinillu aallartitsisinnaaneq piginnaasaqarfiginissai.

Meeqqat illersuisuata pissutsit meeqqat atugarisaannut tunngassuteqartut immikkut ilisimasaqarfigissavai aamma inuttut, piorsarsimassutsikkut, upperisarsiornikkut allatigullu assigiinngissutsit aqqutigalugit meeqqanut atassuteqarnermik pilersitsinissamut tunngavissaasinnaasunik peqassalluni. Aammattaaq Meeqqat illersuisuata suliaasaanut naleqquttumik Meeqqat illersuisuat suliamigut piginnaasaqassaaq.

Meeqqat illersuisuata inatsisilerituujunissaa piumasaqaataanngilaq. Soorunami Meeqqat illersuisuata inatsisiliornerit, meeqqat soqutigisaannut piginnaatitaaffinullu tunngasut malinnaavigissavai, Naalagaaffiit Peqatigiit meeqqat pillugit isumaqatigiissutaannut naapertuuttumik Kalaallit Nunaata pisussaaffii taakku naapertorlugit sulillunilu ingerlatsisussaavoq, kisianni oqartussaasut attuumassutillit, pingaartumik Naalackersuisut Inatsisartullu, inatsisiliornermik suliaqarnermut nutarterinermullu akisussaasuupput.

Pisariaqartitsineq sulianut immikkut ilisimasaliuminnaasoq, allattoqarfimmi sulisunik atorfinitsitsinikkut isumagineqarsinnaavoq, Meeqqat illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 11, 22. november 2011-meersumi § 17 naapertorlugu.

Nr. 2-mut

(§ 4, imm. 3)

Aalajangersagaq § 1, nr. 1-imi Meeqqat illersuisumik toqqaanermi allannguinerup malitsigisaatut iluarsineruvoq.

Aalajangersakkami Meeqqat illersuisuat qanoq ilinikkut tunuartinneqarsinnaanersoq aalajangersaavigineqarpoq.

“Piffissaq toqqaaffik” imatut paasillugu, piffissaq siullermeersumik toqqaaffik aamma piffissaq toqqaaffik.

Meeqqat illersuisuat una aalajangersagaq naapertorlugu tunuartinneqarpat, Meeqqat illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit § 5, imm. 4 Inatsisartut inatsisaat nr. 11, 22. november 2011-meersoq naapertorlugu piffissap sinnerani Meeqqanut illersuisussamik nutaamik toqqaaneq pissaaq.

Immikkoortumi 1-imit 3-mut piunasaqaatit taaneqartut tamakkiisuupput.

(§ 4, imm. 3, nr. 1)

Meeqqat illersuisuata suliassaasa suliarineqarnerat Meeqqat illersuisuannit annertuumik sumiginnaaneq imatut paasillugu, kukkunerit assigiiat arlaleriarluni allaganngorlugit uppersarneqarsimasut, Meeqqat illersuisuata suliassaasa iluanni Meeqqat illersuisuat suliatigut naammaginantumik piukkunnaateqanngitsoq. Aamma kukkunerup annertuup ataatsip ersersissinnaavaa Meeqqat illersuisuata suliamentunngassuteqartunut ilisimasai amigaateqartut.

Taamaallaat pisunit Meeqqat illersuisuata tungaaniit sakkortuumik sorraatsuliorfiusut Meeqqat illersuisuata tunuartaanerani kinguneqarsinnaavoq. Peqatigisaanik kukkunerit assigiiat arlallit imaluunniit kukkuneq annertooq ataaseq isumaqalersitsisinaapput Meeqqat illersuisuata suliasaanik, Meeqqat illersuisuat siunissami isumannaatsumik suliffeqarfimmik ingerlatsisinaanaviannngitsoq.

(§ 4, imm. 3, nr. 2)

Meeqqat illersuisua sulianik toqqissisimanartumik ingerlatsisinaanerani annertuumik nalornilersitsisumik iliuseqartertut paasineqassaaq assersuutigalugu Meeqqat illersuisuat annersaasimasutut pisuutinneqarluni eqqartuunneqarsimappat. Aamma uppersaatissaqartinneqarsinnaavoq Meeqqat illersuisuata meeqqat pinsinaatitaaffii pillugit sulliviup aningaasaataanik atornerluinera imaluunniit atorfini nammineq imaluunniit allat iluanaarnissaat anguniarlugu atornerlukkaa. Aammattaaq Meeqqat illersuisuat imigassamik sunnerneqarsimalluni suliartussappat, tamanna iliusiussaaq Meeqqat illersuisuata suliasaanik Meeqqat illersuisuata siunissami isumannaatsumik ingerlatsisinaaneranut tatiginninnermik annikillitsitsisoq.

(§ 4, imm. 3, nr. 3)

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit tunuartitsinissamik inassutiginninnerat allakkatigut tunniunneqassaaq. Inassutigineqartoq tunngavilersorneqassaaq ilaasortaniillu ikinnerpaamik tallimanit atsiorneqarsimassalluni. Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit inassutiginninnerannut Meeqqat illersuisuat suliarinneqataasinnaassanngilaq. Taamaattumik aalajangersagaq taanna malillugu Meeqqat illersuisuata tunuartinnaasanut piunasaqaataavoq tamatumunnga Meeqqat pillugit Siunnersoqatigiinni ilaasortat ikinnerpaamik tallimat tamarmik isumaqataanissaat.

Naalakkersuisut inassutigineqartoq tunngavigalugu Meeqqat pillugit Siunnersoqatigiinni ilaasortat tunuartinnaasanik aalajanginnginneranni piunasaqaataavoq Naalakkersuisut sukumiisumik misissussagaat ilumut Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit ilaasortaasa aalajangiinnerat eqqortuunersaq.

Tunuartitsinissamut inassutigineqartoq Isumaginninnermut Naalakkersuisoqarfimmut nassiunneqassaaq.

Nr. 3-mut

(§ 5, imm. 3)

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat piffissamut ukiunut sisamanut toqqarneqassapput, ataasiarluni toqqagaaqqinnissamut periarfissamik ilaqartumik. Ilaasortaqaq ataaseq taamaalilluni katillugit ukiuni arfineq-pingasuni taamaallaat ilaasortaasinnaavoq.

Ilaasortat sinnerseraattumik taarserneqartassapput, taamaalilluni siunnersuisoqatigiinni ilaasortat pingasut ukioq allortarlugu taarserneqartassallutik. Taamaalilluni ilaasortat pingasut ilaasortaareersut, siunnersuisoqatigiinni sivikinnerpaamik ukiuni marlunni misilittagaqarsimassapput.

Ilaasortat nutaat toqqarneqarnissaata tungaanut ilaasortaareersut atuutissapput.

Meeqqat illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 11, 22. november 2011-meersumi § 6, imm. 2 malillugu ilaasortat toqqarneqarsimasut, siullermeersumik toqqarneqassapput Inatsisartut inatsisaata atuutilersinneqarnerata kingorna, piffissami ukiuni marluusuni, inatsisissatut siunnersuummi § 2, imm. 2 naapertorlugu.

Nr. 4-mut

(§7)

Aalajangersagaq § 1, nr 3-mi siunnersuummi allannguinerup malitsigisaatut iluarsineruvoq, Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit ilaasortaasa piffissamut toqqagaaffimmut tunngasuulluni.

“Piffissaq toqqaaffik” imatut paasillugu, piffissaq siullermeersumik toqqaaffik aamma piffissaq toqqaaffik.

Aalajangersakkami Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortaq qanoq ilinikkut tunuartinneqarsinnaanersoq aalajangersaavigineqarpoq.

Aalajangersakkami Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit siulittaasuata aamma Meeqqat illersuisuata tunuartinneqarneri pineqanngillat, tassami siunnersuummi § 1, nr. 2-mi Meeqqat illersuisuata tunuartinneqarnera aalajangersaavigineqarmat.

Aalajangersagaq taanna tunngavigalugu ilaasortaq tunuartinneqarpat, taava Meeqqat illersuisuat aamma Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 11, 22. november 2011-meersumi § 5, imm. 4 malillugu piffissap sinnerani atuuttussamik nutaamik toqqaasoqassaaq.

Immikkoortumi 1-imit 3-mut piunasaqaatit taaneqartut tamakkiisuupput.

(§ 7, nr. 1)

Ilaasortap suliassaanik ingerlatsineri annertuumik sumiginnaanertut paasineqassaaq, kukkunerit assigiiannik arlalinnik kukkunikkut uppersarnerneqarsimassasoq ilaasortap suliassa iluani suliassanut naammaginartumik piginnaassuseqanngitsaq. Kukkunerup annertuup ataatsip aamma ersersissinnaavaa ilaasortap suliassanut tunngaviummik ilisimasai amigaaqartut.

Ilaasortap suliassaminik sakkortuumik sumiginnaaneratut ima aamma paasineqarsinnaavoq, ilaasortaq arlaleriarluni pissutissaqarani Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit ataatsimiinnerinut takkutinnigippat.

Taamaallaat pisunit ilaasortap tungaaniit sakkortuumik sorraatsuliorfiusut ilaasortap tunuartaanerani kinguneqarsinnaavoq. Peqatigisaanik kukkunerit assigiiat arlallit imaluunniit kukkuneq annertoq ataaseq isumaqalersitsisinnapput ilaasortap suliassaanik, ilaasortaq siunissami isumannaatsumik suliffeqarfimmik ingerlatsisinnanaviannigitsaq.

(§ 7, nr. 2)

Ilaasortap suliassanik toqqissisimanartumik ingerlatsisinnaneranik annertuumik nalornilersitsisumik iliuuseqarnertut paasineqassaaq assersuutigalugu ilaasortaq annersaasimasutut pisuutinneqarluni eqqartuunneqarsimappat. Aammattaaq ilaasortaq imigassamik sunnerneqarsimalluni Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit ataatsimiinnerannut peqataajartussappat, tamanna iliuusiussaaq ilaasortap suliassaanik ilaasortaq siunissami isumannaatsumik ingerlatsisinnaneranut tatiginninnermik annertuumik annikillitsitsisoq.

(§7, nr. 3)

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit tunuartitsinissamik inassutiginninnerat allakkatigit tunniunneqassaaq. Inassutigineqartoq tunngavilersorneqassaaq ilaasortaniillu arfinilinnit atsiorneqarsimassalluni. Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit inassutiginninnerannut ilaasortaq tunuartinneqartoq Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit inassutiginninnerannut atatillugu suliarinneqataasinnaassanngilaq. Taamaattumik aalajangersagaq taanna malillugu ilaasortap tunuartinnaasanut piunnaasaqataavoq tamatumunnga Meeqqat pillugit Siunnersoqatigiinni ilaasortat arfinillit tamarmik isumaqataaanissaat, tassunga ilanngullugu Meeqqat illersuisuat.

Meeqqat illersuisuata siunnersuisutut suliaqarnerminut atatillugu ilaasortap allap tunuartinneqarnera pillugu apeqqut Naalakkersuisunut tunniunneqarnera peqataaffigisinaavaa.

Naalakkersuisut inassutigineqartoq tunngavigalugu Meeqqat pillugit Siunnersoqatigiinni ilaasortap tunuartinnaasanik aalajanginnginneranni piunnaasaqataavoq Naalakkersuisut sukumiisumik misissussagaat ilumut Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiit ilaasortaasa aalajangiinerat eqqortuunersoq.

Tunuartitsinissamut inassutigineqartoq Isumaginninnermut Naalakkersuisoqarfimmut nassiunneqassaaq.

§ 2-mut

Siunnersuut 1. januaari 2020-mi atuutilissaaq.

Meeqqat illersuisuata, Inatsisartut inatsisaata atuutilerfiata nalaani toqqagaasimasup, piffissaq toqqagaaffik siunnersuutip allannguiffiginngilaa. Piffissaq toqqagaaffiusoq taanna allannguuteqarfiunngitsumik ukiut pingasut kingorna qaangiutissaaq.

Inatsisartut inatsisaata atuutilerfiata kingorna Meeqqat illersuisuanik toqqaanermi toqqaqqinnermiluunniit, siunnersuut sunniuteqalissaaq. Taamaalilluni maleruagassat nutaat malillugit akornutissaqanngilaq, Inatsisartut inatsisaata atuutilerfiani piffissami toqqagaasumut Meeqqat illersuisuannut toqqagaqqissinnaanermut.

Taamatuttaaq Inatsisartut inatsisaata atuutilerfiani Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortassatut toqqarneqareersimasunut piffissaq toqqagaaffiusoq siunnersuutip allannguiffiginngilaa. Taakku piffissaq toqqagaaffiat allannguuteqarnani ukiut pingasut kingorna qaangiutissaaq.

Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortanut, siusinnerusukkut toqqagaqqissimanngitsunut, toqqagaqqissinnaaneq atuuppoq, taamaalilluni ilaasortaq

ukiuni pingasuni aamma sisamani ilaasortaasinnaavoq, taamaattoq tak. aalajangersakkap imm. 2-a.

Imm. 2-mut

Aalajangersagaq aqutugalugu Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortat sinnerseraattumik taarserneqartarnissaat eqqunneqarpoq, Inatsisartut inatsisaata atuutilernerata kingorna siullermeersumik Meeqqat pillugit Siunnersuisoqatigiinni ilaasortassanik toqqaanermi.

Ilaasortanik pingasunik taakkuninnga siullermeersumik toqqaanermi, pisortatut oqartussaasunit aamma pisortanit aamma meeqqanut paaqqinnittarfinit namminersortunit innersuussineq malillugu toqqarneqartunik, toqqaaneq ukiuni marlunni atuuffiussaaq. Matuma kingorna siunnersuummi § 1, nr 3 naapertorlugu ilaasortat taakku ukiunut sisamanut toqqagaassapput. Ilaasorta q ukiunut marlunnut atuuttussatut toqqarneqartoq, matumalu kingorna toqqagaqqilluni, taamaasilluni katillugit ukiuni arfinilinni toqqagaassaaq.

Ilaasortat, suliniaqatigiiffinit, meeqqat atugaat pillugit suliniuteqartunit peqatigiiffinit il.il. innersuussineq malillugu toqqarneqartut, siunnersuummi § 1, nr. 3 naapertorlugu toqqarneqassapput, ukiut sisamat qaangiutereerneranni.